

Sjećanje na Josipa Živkovića

Zvonimir Jakobović
Zagreb

Uredništvo *Tehničke enciklopedije* zatekla su 30. lipnja 1991. dva gubitka – različita ali slučajno istodobna. Toga je dana preminuo akademik Hrvoje Požar, dugogodišnji glavni urednik *Enciklopedije*, a Josip Živković, marljiv grafičko-tehnički urednik koji je uživao veliko povjerenje glavnoga urednika, bio je posljednji dan na poslu prije odlaska u mirovinu. Kao tehnički urednik, a potom i tajnik uredništva, Josip Živković bio je važan suradnik u oblikovanju složenoga matematičkoga teksta i tehničkih ilustracija, ključnih sastavnica *Tehničke enciklopedije*.

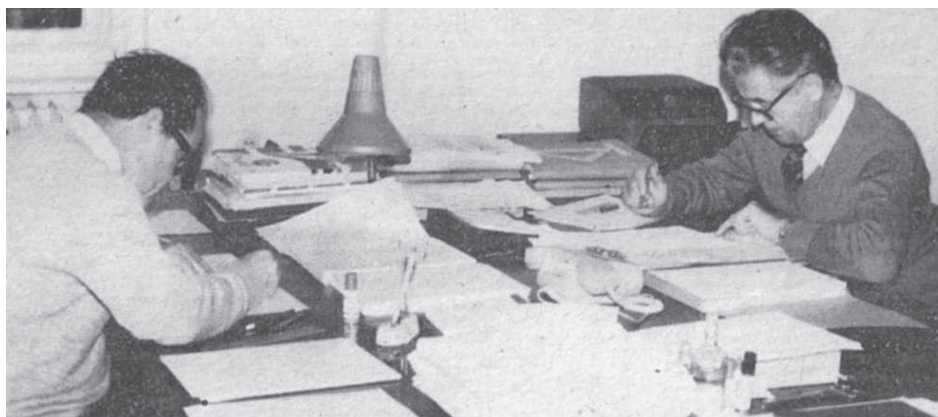
Josip Živković u mladim danima

Josip Živković rođen je 7. rujna 1924. u Donjoj Mahali pokraj Orašja u Bosni i Hercegovini, a preminuo je 16. rujna 2016. u Zagrebu. U Zagrebu je 1946. godine završio gimnaziju i upisao na Tehničkome fakultetu studij strojarstva, koji je kao apsolvent prekinuo 1951. godine radi služenja vojnoga roka. Godine 1956. prešao je tada osamostaljeni tadašnji Kemijsko-prehrambeno-rudarski fakultet (od 1964. Rudarsko-geološko-naftni fakultet), s kojega se ispisao 1969. godine. Uz zaposlenje, 1975. godine upisao je Višu grafičku školu, na kojoj je 1978. apsolvirao. Iako nije diplomirao, studiranje na tehničkim fakultetima dalo mu je širinu, u uredničkom poslu posebno korisnu.

Od 1952. godine bio je zaposlen u nakladničkoj kući Tehnička knjiga, prvo kao crtač i fototehničar, a ubrzo kao samostalan tehnički urednik na svim poslovima pripremanja tehničke literature. Godinama je radio na hrvatskoj inačici *Strojarskoga priručnika* Borisa Krauta koji je do danas izišao u 14 izdanja na slovenskom i 11 izdanja na hrvatskom jeziku. Osobito je bio zapažen njegov rad na knjizi Marijana Brezinščaka *Mjerenje i računanje u tehnicima i znanosti* iz 1971. godine, vrhunskom djelu tadašnjega hrvatskoga mjeriteljstva koje obaseže više od 1300 stranica. Osim grafičke pripreme, prema izjavi samoga autora, Živković je jezično dotjerao dio rukopisa, beskrajno uporno ispravljao tiskarske pogreške da bi se došlo do valjana sloga i neumorno usavršavao strukovno nazivlje.

Vrhunac svojega stručnoga rada Živković je ostvario u Leksikografskome zavodu Miroslav Krleža, u uredništvu *Tehničke enciklopedije*, članom kojega je bio od 1978. godine, kada ga je u uredništvo pozvao glavni urednik, akademik Hrvoje Požar, do odlaska u mirovinu 1991. godine. Znatno je pridonio kvaliteti *Tehničke enciklopedije*, kapitalnoga djela hrvatske tehničke literature.

Na *Tehničkoj enciklopediji* radio je kao pedantan i predani tehnički urednik zahtjevnoga matematičkoga teksta. Danas, kada se tekstovi računalno brzo pripremaju za tisak, takvih urednika »staroga kova« gotovo više i nema. U procesu pripreme *Enciklopedije* svi smo mu mi stručni urednici bili zahvalni za njegove dragocjene primjedbe i preporuke za grafičko oblikovanje, a osobito za poboljšanje hrvatskoga strukovnoga nazivlja u tekstu i priložima. Bio je vrstan znalac hrvatskoga jezika, a osobito strukovnoga nazivlja u području tehnike i prirodnih znanosti. Svi smo iznimno cijenili njegovo znanje i iskustvo te ga često pitali za stručno mišljenje. S velikim pouzdanjem smo mu, osim rada na *Tehničkoj enciklopediji*, povjeravali uređivanje druge tehničke literature te pripreme zbornika za stručne i znanstvene skupove i

Tehnički urednici Žarko Pavunić (lijevo) i Josip Živković (desno) pripremaju 9. sv. *Tehničke enciklopedije* (1982)

časopise, ponajprije u Hrvatskome mjeriteljskom društvu. Svi ga se sjećamo po lije-
poj, ugodnoj i plodonosnoj suradnji kroz nekoliko desetljeća.

Većinu svojega radnoga vijeka, čak i nakon odlaska u mirovinu, sve do gotovo
nedavno, Josip Živković posvetio je pripremanju tehničke literature. Ipak, iako je
uredio i jezično dotjerao tisuće stranica tehničkoga teksta, budući da je bio skroman,
povučen i samozatajan, rijetko se potpisivao kao urednik tekstova. Većinom su samo
najbliži suradnici znali da iza dotjeranoga teksta stoji naš kolega Živac, kako smo ga
prijateljski nazivali. Njegovo je ime ostalo trajno zapisano u impresumu *Strojarskoga
priručnika*, gdje je naveden kao jedan od dvojice urednika, te na naslovnica *Teh-
ničke enciklopedije* od šestoga (1979) do dvanaestoga (1992) sveska, gdje je naveden kao
tehnički urednik.

Dio uredništva *Tehničke enciklopedije* početkom 1980-ih godina: J. Živković, Ž. Pavunić,
M. Kavšek, V. Karabaić, T. Premerl, D. Štefanović i A. Sentić (slijeva)